

Lapsed õpivad end haigeks

Gea Velthut-Sokka

gea@ekspress.ee

Stiina (15) õpib Tallinna 21. keskkooli 9. klassis. Ta on hea õpilane, viimasel tunnistusel oli neli “nelja”. Tal ei ole kõva pea, kuid ometi veedab ta enamiku vabast ajast õpikute taga. Mitte et ta tuupur või pugeja oleks, kuid ta tahab kunagi kindlasti heas ülikoolis õppida.

Klassiõhtuteks pole aega

Enamasti õpib Stiina õhtul kümne-üheteistkümnendi. Koduste ülesannete tähe all mööduvad ka nädalavahetused – siis üritab ta uueks nädalaks, nii palju kui võimalik, ette õppida.

“Ülikoolides on väga suured konkursid,” teab Stiina. “Ja et sisse saada, pean kõigepealt saama korralikku gümnaasiumi.”

Kui vähegi võimalik, tahaks Stiina oma kooli edasi jääda. Kuid neljast paralleelklassist jääb alles kolm. Pluss teistest koolidest tulijad. Et Stiina õpib inglise keele eriklassis, on konkurss eriti tihe.

“Peaaegu kõik meie klassis õpivad nagu segased. Ühel tüdrukul oli terve veerandi jooksul kõikidest hinnetest vaid üks “neli”. Ja kõige halvematel õpilastel oli tunnistusel paar “kolme”,” räägib

Stiina. “Klassiõhtutest ei tule midagi välja.”

12aastane valib ülikooli

Tallinna Inglise Kolledži üheksandikud **Maria, Tõnis ja Marit** (15) tahavad samuti oma kooli edasi jääda. Kuid ülearu palju nad oma sõnul ei õpi. Ometi kulub koduste ülesannete peale paar tundi päevas, enne kontrolltööd või veerandi lõppu rohkemgi.

Inglise Kolledži õpilased saavad oma kooli gümnaasiumi edasi jääda, kui keskmine hinne on vähemalt 4. Kõige enam tuubivad need, kel oht, et hinne tuleb madalam.

Õppimist võtavad tõsiselt ka üheksandikest nooremad. Tallinna Kuristiku Gümnaasiumi viiendas klassis õppiv **Raigo** (12) surfab Inglismaa ülikoolide kodulehekülgedel ja tal on kindel plaan kunagi mõnes seelses ülikoolis haridust saada.

“Selleks ajaks on Eesti juba Euroopa Liidus ja liidu liikmetel on madalam õppemaks,” arvestab ta. “Et sisse saada, pean aga juba praegu pingutama hakkama.”

Pingutamine seisneb Raigo sõnul heades hinnetes ja keeltekoolis inglise keele õppimises.

Põhikooli koormust tuleks vähendada

Haridusseaduse järgi tohib 9. klassi õpilasel koduste tööde peale kuluda kõige rohkem kolm ja pool tundi. Kas noored jaksavad pärast pikka koolipäeva veel koduski tunde raamatute taga istuda?

Tartu Tamme gümnaasiumi ja Forseliuse gümnaasiumi psühho-

“Peaaegu kõik meie klassis õpivad nagu segased.”

Stiina, 9. klassi õpilane

praegusest programmist välja jäetakse. Ja kolme kuu pärast tuleb bulletään selgitusega, mis on tänane ja mis homme teadus. Kaua me õpime Newtoni elulugu!”

Künnapi plaanid pole aga ministriumis erilist vastukaja leidnud.

Liiga keerukas õpik röövib huvi

Tuleviku üle muretsemisest tingitud koolistress on laialt levinud linnade eliitkoolides. Maalapsed jäävad sellest eemale ja õpivad järjest vähem.

Valgamaal asuva Patküla põhikooli direktor **Aado Kaasik** viis oma kooli õpilaste seas läbi uurimuse, kus võrdles noorte õpiharjumuste muutumist. Sarnase küsitluse korraldas ta ka 12 aastat tagasi. Tulemuste võrdlemisel selgus, et maalapsed õpivad hoopis vähem.

“Patküla kooli õpilaste eluviis on toimunud suured muudatused. Oluliselt on suurenenud meelelahutust pakkuvate hobide hulk, mis ei sunni intellektuaalsele tegevusele,” kirjutab Kaasik kokkuvõttes. “Spordi tähtsus on langenud. Õppimisele kulutatakse vähem aega ja õppimine on korrapäratum kui varem. 1987. aastal oli 75 protsendil õpilastest ühiskondlik ülesanne, 1999. aastal aga ainult 19 protsendil.”

Kaasiku hinnangul tuleks õpikava korrigeerida.

“Liiga palju on teaduslikke aineid. Näiteks ülikooli psühholoogia eriala anatoomiaeksamiks saab vabalt õppida 9. klassi õpikust,” nendib direktor. “Aine on tehtud liiga keeruliseks, laps ei saa aru ja kaotab huvi. Samas nõutakse talt aine valdamist. See tekitabki stressi.”

Konkurss Eesti populaarsemates koolides

Kool	Õpilasi 9. klassis	Vastuvõtt 10. klassi	Konkurss kohale (1999)
Hugo Treffneri Gümnaasium	põhikooli ei ole	144	4
Tartu Miina Härma Gümnaasium	77	119	2,5
Gustav Adolffi Gümnaasium	94	110	4,5
Tallinna 21. Keskkool	142	100	andmed puuduvad

Märkus: Keskmist konkurssi näitav arv ei ole objektiivne, sest paljud õpilased sooritasid sisseastumiseksamid mitmesse gümnaasiumi.

Stiina kodused ülesanded esmaspäevaks

Inglise keel. Kaheleheküljeline tekst pähe õppida ja ette kanda. “Eks see tuupimine nõme ole, aga väljendid jäävad nii paremini meelde. Vahel on 60 uut sõna vaja korraga selgeks õppida,” kommenteerib Stiina. Orienteeruv aeg õppimiseks 1 tund.

Eesti keel. Neli sõnavara arendavat harjutust töövihikust. 40 minutit.

Matemaatika. Kontrolltöö (võrrandid). 1 tund.

Ajalugu. Ülesanded töövihikust. 15 minutit.

Kokku: 2 tundi ja 55 minutit.

Vähemalt tund päevas kulub ka kohustusliku kirjanduse lugemisele.

Stiina päev

6.15 Äratus. Hommikul tüdruk enam midagi üle korrata ei jõua, sest on liiga väsinud. Käib koeraga jalutamas.

7.15 Kodust väljumine. Stiina elab Pirital ja peab kesklinna kooli jõudmiseks arvestama vähemalt kolmveerandtunnise bussisõiduga.

8.00 Algavad tunnid. Tavaliselt on päevas seitse 45minutilist tundi.

14.30 Lõpeb kool.

15.30 Stiina jõuab koju. Harjutab tunnikese klaverit, õpib muusikaajalugu või solfedzot.

16.30 Esmaspäeviti ja neljapäeviti sõidab Stiina kesklinna tagasi muusikakooli.

17.15- 18.15 Muusikakool.

19.00 Stiina jõuab koju.

20.00-23.00 Stiina õpib järgmiseks koolipäevaks. Kui on veerandi lõpp, võib õppimine venida kuni keskööni või kauemgi.

TÜDINUD: Terve nädalavahetuse pusis Stiina tööõpetuse tunni jaoks pluusi õmmelda. "Õmblemisoskus tuleb kasuks. Kuid oleksin hoopis tahtnud sõbrannale külla minna," nukrutseb tüdruk.